

Vyučovací předmět:	Výchova k občanství
Období – ročník:	3. období – 6. ročník
Učební texty:	Janošková, D.: Občanská výchova - Rodinná výchova 6 (Fraus) Janošková, D.: Občanská výchova - Rodinná výchova 7 (Fraus)

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 3. období základního vzdělávání žák:

ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI

1. *objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání*
2. *rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu*
3. *kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí*
4. *uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem*
5. *objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám*
6. *rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti*

ČLOVĚK JAKO JEDINEC

7. *objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života*
8. *posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek*
9. *rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí,*

10. *popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru*

STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ

11. *rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady*
12. *sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi*
13. *na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení*
14. *vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít*
15. *uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu*
16. *na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz*
17. *rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, ze státního rozpočtu*

STÁT A PRÁVO

18. *rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky*
19. *rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu*
20. *objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů*
21. *vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů*
22. *přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod,*
23. *objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství*
24. *uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci*
25. *dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování*
26. *rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů*
27. *rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady*
28. *diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání*

MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT

29. *popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování*
30. *uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva*
31. *objasní souvislosti globálních a lokálních problémů*

Cílové zaměření předmětu v 6. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 6. ročníku směřuje k:

- pocitu sounáležitosti s vlastní rodinou, i společenstvím v nejbližším okolí i s lidmi, se kterými se náhodně setkám;
- pocitu hrdosti na umělecké, myšlenkové a hmotné bohatství země;
- vážení si přírody, krajinného a ekologického bohatství země;
- úctě ke státním symbolům;
- umění vhodně používat státní symboly;
- pozitivnímu ovlivňování vztahů mezi mladými lidmi;
- formování hodnot a postojů důležitých pro život v rodině i mimo ni
- rozvíjení schopností žáků chápat a posuzovat vztahy mezi lidmi;
- upevnění pocitu sounáležitosti a úcty k rodině a nejbližším lidem;
- osvojení si asertivního chování;
- osvojení si způsobů vyrovnávání s problémy a chování v krizových situacích
- pochopení významu pojmu duševní a tělesné zdraví
- seznámení se možnostmi řešení problémů v mezních situacích (např. dětská krizová centra, linky důvěry, pomoc školního psychologa)
- práci s literaturou.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
-------------------	---------------	-------	------------------	----------

SEZNÁMENÍ S PŘEDMĚTEM				
		Seznámení s předmětem		
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI				
NAŠE ŠKOLA				září
<i>OVO 4: uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích,</i>	- vysvětlí, proč je nezbytné dodržovat pravidla školního života, školní řád - popíše svá práva, ale i povinnosti ve škole, význam žákovského parlamentu - sestaví pravidla ve třídě a vysvětlí, proč je nezbytné jejich dodržování - vysvětlí, jaký význam má vzdělání - celoživotní proces pro jeho vlastní vývoj, systém vzdělání, pravidelná školní docházka	Život ve škole. Práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, společná pravidla a normy. Vklad vzdělání pro život.	<i>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: řešení problémů</i> <i>OSV 7: Mezilidské vztahy: péče o dobré vztahy</i> <i>OSV 9: Kooperace a kompetice: rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci</i> <i>VDO 1: Občanská společnost a škola: způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy</i>	Učebnice: Občanská výchova 6 (FRAUS)
NAŠE OBEC				říjen - listopad
	- uvede, kde v obci sídlí městský úřad - popíše, čím se zabývá a s jakými problémy se na něj můžeme obracet - vysvětlí, jaké důležité funkce a úkoly plní samosprávné orgány a úřady obce - uvede příklady nejvýznamnějších míst, památek, událostí, osobností a zvyklostí regionu	Důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice; ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku	<i>VDO 1: Občanská společnost a škola: spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci</i> <i>VDO 3: Formy participace občanů v politickém životě: obec jako základní jednotka samosprávy státu</i> <i>EV 3: Lidské aktivity a problémy životního prostředí: ochrana přírody a kulturních památek a její význam</i>	Učebnice: Občanská výchova 6. (FRAUS), Občanská výchova pro 6. ročník (Olomouc) Občanská výchova pro 6. ročník (Valenta)

	<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady místních tradic - uvede způsoby, jak se může osobně podílet na ochraně přírodních památek a hodnot 		<p>EV 4: Vztah člověka k prostředí: naše obec (příroda obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci – instituce)</p>	
NAŠE VLAST				prosinec - únor
<p>OVO 1: objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání</p> <p>OVO 2: rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyjádří, co nás navzájem spojuje v národ a co rozumíme pod pojmy vlast a vlastenectví - objasní, proč je třeba respektovat jiné národy a národnosti - uvede příklady nejvýznamnějších míst, památek, událostí, osobností a zvyklostí českého národa - popíše nejdůležitější národní zvyky a obyčeje v průběhu roku a zdůvodní, proč je slavíme - podle obrázků popíše symboly suverenity ČR a zdůvodní jejich význam a používání 	<p>Pojem vlasti a vlastenectví; Zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti; státní symboly, státní svátky, významné dny</p>	<p>VMS 2: Objevujeme Evropu a svět: naše vlast a Evropa; státní a evropské symboly</p> <p>EV 3: Lidské aktivity a problémy životního prostředí: ochrana kulturních památek</p>	<p>Učebnice: Občanská výchova 6. (Fraus), Občanská výchova pro 6. ročník (Olomouc) Občanská výchova pro 6. ročník (Valenta)</p>
ČLOVĚK A KULTURA				březen - duben
<p>OVO 3: kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí</p>	<ul style="list-style-type: none"> - na příkladech rozlišuje, které projevy chování jednotlivce můžeme považovat za společensky (kulturně) vhodné a které nikoliv - uvede a na příkladech charakterizuje základní součásti kultury, vyjádří jejich význam v životě člověka 	<p>Rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice. Kulturní instituce. Masová kultura, prostředky komunikace.</p>	<p>OSV 8: Komunikace: dovednosti komunikační obrany proti manipulaci</p> <p>VMS 1: Evropa a svět nás zajímá: zvyky a tradice národů Evropy</p> <p>MkV 1: Kulturní diference: respektování zvláštností různých etnik (zejména</p>	<p>Učebnice: Občanská výchova 7. (Fraus),</p> <p>Valenta: Občanská výchova pro 7. ročník</p>

	<p>- na příkladech popíše kulturní život svého bydliště; uvede své vlastní kulturní aktivity</p> <p>- uvede příklady činnosti důležitých kulturních institucí v místě bydliště</p> <p>- uvede příklady nejvýznamnějších kulturních tradic regionu v průběhu roku a vysvětlí, jaký význam má jejich udržování</p>		<p>cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy)</p> <p>MkV 2: Lidské vztahy: udržovat tolerantní vztahy; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur)</p>	
LIDSKÁ SETKÁNÍ				květen - červen
<p>OVO 4: uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích,</p> <p>OVO 5: objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám</p> <p>OVO 6: rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti</p>	<p>- na příkladech správně rozliší případy asertivní a agresivní mezilidské komunikace</p> <p>- porozumí pojmům rasismus, diskriminace, xenofobie, tolerance, kompromis</p> <p>- uvede osoby či instituce, na které by se v případě potřeby o pomoc obrátil a dokáže na ně vyhledat v informačních zdrojích kontakt; zná důležitá telefonní čísla linek tísňového volání</p>	<p>Přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen.</p> <p>Lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti.</p>	<p>MkV 2: Lidské vztahy: udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; lidská solidarita, osobní přispění k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy</p> <p>MkV 3: Etnický původ: rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku</p>	<p>Učebnice: Občanská výchova 6. (Fraus) – část Rodinná výchova</p> <p style="text-align: center;">průběžně během roku</p> <p>MPP Člověk a příroda Věšín</p>

			<p>MkV 5: Princip sociálního smíru a solidarity: odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti</p> <p>OSV 4: Psychohygienu: sociální dovednosti pro předcházení stresů, dovednosti zvládnání stresových situací, hledání pomoci při potížích</p> <p>OSV II: Hodnoty, postoje, praktická etika: pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu)</p>	
--	--	--	---	--